

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
4 päivänä maaliskuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa C-238/02 ja C-246/02,

jotka Bundesfinanzhof (Saksa) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Hauptzollamt Hamburg-Stadt

vastaan

Kazimieras Viluckas (C-238/02) ja

Ricardas Jonusas (C-246/02)

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 4 artiklan 19 kohdan, 40 artiklan ja 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) ja F. Macken,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

¹ Bundesfinanzhof on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 7.5.2002 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 28.6.2002 ja

8.7.2002, EY 234 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 4 artiklan 19 kohdan, 40 artiklan ja 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan tulkinnasta.

- 2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Hauptzollamt Hamburg-Stadt (ylempi tulliviranomainen; jäljempänä HZA) sekä K. Viluckas (C-238/02) ja R. Jonusas (C-246/02) ja joka koskee tullivelkaa, joka on syntynyt tuotaessa tavaroita säännösten vastaisesti yhteisön alueelle.

Yhteisön säännöstö

- 3 Tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä koodeksia sovellettaessa tarkoitetaan:

— —

- 19) ’esittämisellä tullille’ tulliviranomaisille määrätystä muodossa tehtävää ilmoitusta tavaroiden saapumisesta tullitoimipaikkaan tai muuhun tulliviranomaisten osoittamaan tai hyväksymään paikkaan”.

4 Tullikoodeksin 38 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Henkilön, joka tuo tavarat yhteisön tullialueelle, on viipymättä kuljetettava ne tulliviranomaisten tähän tarkoitukseen mahdollisesti osoittamaa reittiä ja näiden antamia ohjeita noudattaen:

a) tulliviranomaisten osoittamaan tullitoimipaikkaan taikka muuhun näiden osoittamaan tai hyväksymään paikkaan

— — .”

5 Tullikoodeksin 40 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Henkilön, joka on tuonut tavarat yhteisön tullialueelle, tai tapauksen mukaan henkilön, joka on ottanut vastatakseen tavaroiden kuljetuksesta yhteisön tullialueelle tuonnin jälkeen, on esitettävä tavarat tullille niiden saavuttua 38 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti tullitoimipaikkaan taikka muuhun tulliviranomaisten osoittamaan tai hyväksymään paikkaan.”

6 Tullikoodeksin 202 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuontitullivelka syntyy, kun:

- a) tuontitullien alainen tavara tuodaan säännösten vastaisesti yhteisön tulli-alueelle;

taikka

- b) tällainen tavara tuodaan säännösten vastaisesti vapaa-alueelta tai vapaavastosta muualle tälle alueelle.

Tässä artiklassa tarkoitetaan säännösten vastaisella tuonnilla 38–41 artiklan ja 177 artiklan toisen luetelmakohdan vastaista tuontia.

2. Tullivelka syntyy sinä ajankohtana, jona säännösten vastainen tuonti tapahtuu.

3. Velallisina ovat:

- säännösten vastaiseen tuontiin syylistynyt henkilö,

- säännösten vastaiseen tuontiin osallistuneet henkilöt, jotka ovat tienneet tai joiden olisi kohtuudella pitänyt tietää tuonnin olleen säännösten vastaista, sekä

— kyseistä tavaraa hankkineet tai hallussaan pitäneet henkilöt, jotka tavarankankkiessaan tai vastaanottaessaan ovat tienneet taikka joiden olisi tällöin kohtuudella pitänyt tietää tavarankn olleen säännösten vastaisesti tuotua.”

Kansallinen säännöstö

- 7 Saksan 21.12.1992 annetun Tabaksteuergesetzin (tupakkaverolain) (BGBL. 1992 I, 2150), sellaisena kuin se on valmisteverolakien ja yhteisön virka-avusta 12.7.1996 annetun lain muuttamisesta annetun lain 1 §:n 13 momentin mukaisessa muodossaan (BGBL. 1996 I, 962), 21 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos kolmansista maista peräisin olevat tupakkatuotteet tuodaan välittömästi veroalueelle — — sovelletaan veronmaksuvelvollisuuden syntymiseen ja lakkaamiseen (joka ei ole aiheutunut veron perimisestä), sen määrittämisen kannalta keskeiseen ajankohtaan, verovelallisen henkilöön, verotusmenettelyyn ja — — veronhuojennukseen, veronpalautukseen ja veron jälkikantoon soveltuvien osien tulla koskevia säännöksiä.”

- 8 Saksan 23.12.1993 annetun Zollverordnungin (tulliasetuksen) (BGBL. 1993 I, 2449) 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tullikoodeksi 4 artiklan 19 kohdan mukainen ilmoitus voidaan tehdä missä tahansa muodossa. Kätkeytyjen tai erityisesti tehtyjen järjestelyjen avulla piilotettujen tavaroiden osalta on tehtävä nimenomainen ilmoitus.”

Oikeudenkäynti pääasiassa ja ennakkoratkaisukysymykset

- 9 Pääasian vastaajat K. Viluckas ja R. Jonusas ovat Liettuan kansalaisia. He saapuivat Saksaan 3.8.1998 Liettuassa rekisteröidyllä kuorma-autolla matkustettuaan Klaipedan ja Travemünden välisellä lautalla.
- 10 Viluckas, joka oli kuorma-auton omistaja, toimi apukuljettajana, ja Jonusas ajoi kyseistä ajoneuvoa. Kuorma-autoon oli liitetty kylmäperävaunu, joka kuului kolmannelle osapuolelle. Kyseinen perävaunu oli lastattu puulavoilla, jotka oli saatettu yhteisön ulkoiseen passitusmenettelyyn Travemündessä.
- 11 Kun kuorma-auto tarkastettiin myöhemmin Hamburg-Stillhorn Westin moottoritien levähdyspaikalla ja tutkittiin sen jälkeen konttien tarkastuspisteessä, perävaunun kattoon erityisesti tätä tarkoitusta varten tehdystä kätköstä löydettiin 2 901 tullaamatonta tupakkakarttonkia (580 200 savuketta).
- 12 HZA vaati 12.8.1998 tekemällään verotuspäätöksellä, jota muutettiin 14.12.1998 tehdyllä oikaisupäätöksellä, pääasian vastaajilta tullikoodeksin nojalla 85 347,42 DEM:n suuruisen tupakkaveron maksamista.
- 13 Amtsgericht Hamburg (Saksa) hylkäsi 22.1.1999 tekemällään päätöksellä vaatimuksen rikosoikeudellisen pääkäsittelyn aloittamisesta kuorma-auton kuljettajaa ja omistajaa vastaan veropetosta koskevan riittävän epäilyn puuttuessa. Kuorma-auton kuljettaja ja omistaja väittivät, että kolmas osapuoli oli sijoittanut savukkeet heidän tietämättään perävaunun kattoon ennen kuin perävaunu oli toimitettu lastattavaksi. Kyseisenlainen kätkö ei ollut omiaan herättämään epäilyksiä.

- 14 Kyseistä verotuspäätöstä koskevat pääasian vastaajien oikaisuvaatimukset hylättiin kahdella 25.3.1999 ja 21.5.1999 tehdyllä päätöksellä. Sitä vastoin asiassa nostettu kanne johti oikaisuvaatimuksen hylkäämistä koskevan päätöksen kumoamiseen. Finanzgericht katsoi, ettei HZA voinut perustaa verotuspäätöstään tullikoodeksin 202 tai 203 artiklaan.
- 15 HZA teki asiasta Revision-valituksen, jossa se vetosi liittovaltion lainsäädännön rikkomiseen Zollverordnungin 8 §:n 2 momentin virheellisen soveltamisen vuoksi.
- 16 Bundesfinanzhof katsoi, että sen ratkaisu riippuu siitä, ovatko kyseiset Liettuan kansalaiset tullikoodeksin 202 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä, joka ovat tuoneet tavarat säännösten vastaisesti yhteisön veroalueelle ja joista on siten tullut verovelallisia.
- 17 Koska tässä suhteessa on epäselvyyttä tullikoodeksin 202 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 3 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan, luettuna yhdessä 4 artiklan 19 kohdan ja 40 artiklan kanssa, tulkinnasta, Bundesfinanzhof on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohtaa tulkittava siten, että tulliviranomaisille tehtävässä ilmoituksessa siitä, että yhteisön tullialueelle tuodut tavarat ovat tietyssä paikassa, on nimenomaisesti ilmoitettava kätkeyt tai erityisesti tehtyjen järjestelyjen avulla piilotetut tavarat? [asiat C-238/02 ja C-246/02]

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

onko tullikoodeksin 40 artiklaa tulkittava siten, että myös perävaunullisen kuorma-auton kuljettajan on tehtävä tämä ilmoitus, vaikka hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkään tietää kuorma-autoon kätketyistä tai piilotetuista tavaroista [asia C-246/02]

tai

onko tullikoodeksin 40 artiklaa tulkittava siten, että myös perävaunullisen kuorma-auton kuljettajan taikka hänen kanssaan yhdenvertaisen apukuljettajan on tehtävä tämä ilmoitus, vaikka he eivät tienneet eikä heidän olisi pitänytkään tietää kuorma-autoon kätketyistä tai piilotetuista tavaroista? [asia C-238/02]

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

onko sen kysymyksen kannalta, kenestä on tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla tullut verovelallinen, merkitystä sillä, kuka tosiasiallisesti on tehnyt (epätäydellisen) ilmoituksen? [asia C-238/02]”

Ennakkoratkaisukysymykset

- 18 Bundesfinanzhof haluaa kahdella ensimmäisellä kysymyksellään, joihin on syytä vastata yhteisesti, ennen kaikkea tietää, koskeeko yhteisöön tuotujen tavaroiden esittäminen tullille tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohdassa tarkoitettulla tavalla niitä tavaroita, jotka on piilotettu tätä tarkoitusta varten tehtyyn kätköön, ja koskeeko tullikoodeksin 38 artiklassa säädetty esittämisvelvollisuus tullikoodeksin 40 artiklasta ilmenevällä tavalla kuorma-auton kuljettajia, jotka ovat tuoneet kyseiset tavarat, vaikka ne oli piilotettu ajoneuvoon heidän tietämättään.
- 19 Komissio toteaa, että tullikoodeksin 38 artiklassa säädetään, että henkilön, joka tuo tavarat yhteisön tullialueelle, on viipymättä kuljetettava ne tullitoimipaikkaan taikka muuhun tulliviranomaisten hyväksymään paikkaan, ilman että tältä osin erotellaan kätketyt tai piilotetut tavarat ja toisaalta ne tavarat, joita ei ole kätketty tai piilotettu.
- 20 Lisäksi komissio katsoo, että yksi tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohdan, 40 ja 202 artiklan tavoitteista on erityisen vastuun asettaminen henkilöille, jotka tuovat yhteisön tullialueelle kuljetusvälineen, joka voi sisältää tavaraa. Kyseistä 4 artiklan 19 kohtaa on näin ollen tulkittava siten, että tulliviranomaisille tehtävässä ilmoituksessa on ilmoitettava kaikki kyseiselle alueelle tuodut tavarat, ja näin ollen kätketyt tai piilotetut tavarat. Kätketyt savukkeet olisi siten pitänyt ilmoittaa tulliviranomaisille.
- 21 Komissio vetoaa lopuksi siihen, että henkilöiksi, jotka ovat tuoneet tavaroita ajoneuvossa, on katsottava paitsi se henkilö, joka kuljettaa ajoneuvoa sen

ylittäessä yhteisön ulkorajan, myös kaikki ajoneuvossa olevat henkilöt, joiden tehtäviin kuuluu myös kyseisen ajoneuvon kuljettaminen.

22 Tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohdan, 38 artiklan 1 kohdan ja 40 artiklan sanamuodosta ja rakenteesta ilmenee nimittäin selvästi, että kaikki yhteisön tullialueelle tuodut tavarat on esitettävä tullille. Se seikka, että jotkin tavarat on piilotettu ajoneuvoon, jossa tavarat on kuljetettu, rakennettuihin kätköihin, ei vapauta kyseisiä tavaroita tästä velvollisuudesta.

23 Tullikoodeksin 40 artiklan sanamuodosta seuraa lisäksi, että jos tavarat on tuotu ajoneuvossa, henkilöitä, joiden on ilmoitettava kyseiset tavarat, ovat ne, joiden hallussa ajoneuvo on tuontihetkellä, ja erityisesti kuljettajat, eli ohjauspyörän takana oleva henkilö ja hänen apukuljettajansa tai sijaisensa, jos viimeksi mainitut henkilöt ovat ajoneuvossa läsnä. Kuljettajalla oleva ilmoitusvelvollisuus koskee toista ajoneuvossa läsnä olevaa henkilöä, jos osoitetaan, että kyseisellä henkilöllä oli tietty vastuu tavaroiden tuonnista.

24 Kahteen ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että yhteisöön tuotujen tavaroiden esittäminen tullille tullikoodeksin 4 artiklan 19 kohdassa tarkoitettulla tavalla koskee kaikkia tavaroita, eli myös niitä, jotka on piilotettu tätä tarkoitusta varten tehtyyn kätköön, ja että tullikoodeksin 38 artiklassa säädetty esittämisvelvollisuus koskee tullikoodeksin 40 artiklasta ilmenevällä tavalla kuorma-auton kuljettajaa ja apukuljettajaa, jotka ovat tuoneet kyseiset tavarat, vaikka ne oli piilotettu ajoneuvoon heidän tietämättään.

- 25 Bundesfinanzhof haluaa kolmannella kysymyksellään ennen kaikkea tietää, voidaanko henkilö, joka on tuonut tavarat yhteisön tullialueelle mainitsematta niitä tullille esittämistä koskevassa ilmoituksessa, katsoa tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetuksi verovelalliseksi.
- 26 Komissio katsoo, että viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettu verovelallinen on yleensä se henkilö, joka tuo tavarat ja joka jättää epätäydellisen ilmoituksen tavaroiden esittämisestä tullille, paitsi jos kyseinen henkilö on — kuten asia on pääasiassa — työnjohdollisesti sellaisen toisen henkilön alainen, joka on samassa kuljetusvälineessä.
- 27 Tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan verovelallinen on säännösten vastaiseen tuontiin syyllistynyt henkilö.
- 28 Kuten kahteen ensimmäiseen kysymykseen annetussa vastauksessa on esitetty, tuonti katsotaan säännösten vastaiseksi, kun kuljettaja ei ole tehnyt tavarasta tullille esittämistä koskevaa ilmoitusta, vaikka kyseinen tavara olisikin piilotettu ajoneuvoon hänen tietämättään.
- 29 Vaikka näin ollen muut henkilöt voidaan näiden samojen tavaroiden osalta katsoa velalliseksi tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan muiden säännösten nojalla, henkilö, joka on tosiasiallisesti tuonut tavarat niitä ilmoittamatta, jää velalliseksi kyseisen kohdan ensimmäisen luetelmakohdan säännösten nojalla.

- 30 Kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että henkilö, joka on tuonut tavarat yhteisön tullialueelle mainitsematta niitä tullille esittämistä koskevassa ilmoituksessa, on tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu verovelallinen.

Oikeudenkäyntikulut

- 31 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut Bundesfinanzhofin 7.5.2002 tekemillään päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

- 1) Yhteisöön tuotujen tavaroiden esittäminen tullille yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY)

N:o 2913/92 4 artiklan 19 kohdassa tarkoitettulla tavalla koskee kaikkia tavaroita, eli myös niitä, jotka on piilotettu tätä tarkoitusta varten tehtyyn kätköön. Tullikoodeksin 38 artiklassa säädetty esittämisvelvollisuus koskee tullikoodeksin 40 artiklasta ilmenevällä tavalla kuorma-auton kuljettajaa ja apukuljettajaa, jotka ovat tuoneet kyseiset tavarat, vaikka ne oli piilotettu ajoneuvoon heidän tietämättään.

- 2) Henkilö, joka on tuonut tavarat yhteisön tullialueelle mainitsematta niitä tullille esittämistä koskevassa ilmoituksessa, on tullikoodeksin 202 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu verovelallinen.

Cunha Rodrigues

Puissochet

Macken

Julistettiin Luxemburgissa 4 päivänä maaliskuuta 2004.

R. Grass

J. N. Cunha Rodrigues

kirjaaja

neljännen jaoston puheenjohtaja